

Les comarques gironines es bolquen amb el Dia Mundial de la Salut Mental

+ Notícies | 27-09-2022 | 18:26

Dia Mundial de la Salut Mental

Avui, l'Associació Família i Salut Mental de Girona i Comarques, la Fundació Drissa, l'Institut d'Assistència Sanitària (IAS) i Support-Girona han presentat la campanya commemorativa al Dia Mundial de la Salut Mental, declarat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) el 10 d'octubre i impulsat per la Federació Mundial per a la Salut Mental (WFMH). La campanya consta d'un programa divulgatiu i de sensibilització ciutadana que recull una trentena de propostes dels professionals, usuaris dels diferents serveis de salut i socials, i entitats de la demarcació de Girona entorn al lema proposat per la WFMH en la present edició de la campanya: "Salut i benestar per a tothom. Feu que sigui una prioritat global".

Prioritzar la salut mental

Durant la primera quinzena del mes d'octubre es concentraran els diferents actes professionals, culturals i festius, entre d'altres que s'allargaran durant el mes. Entre les novetats d'enguany destaca la participació de la cap de Polítiques, Legislació i Drets Humans en Salut Mental i Abús de Substàncies de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), Michelle Funk, en el tradicional acte de lectura del manifest, elaborat per persones usuàries de l'associació de familiars, la Fundació Drissa, l'IAS, i acompanyades per Support-Girona. La lectura, que serà oberta al públic, tindrà lloc el dijous 6 d'octubre, al Pati de les Magnòlies de l'edifici de la Generalitat de Catalunya a Girona, a les 13.00 hores, i comptarà amb l'acompanyament de la delegada del Govern a Girona, Laia Cañiguer, representants institucionals i les entitats que encapçalen el programa commemoratiu.

Michelle Funk és, entre d'altres, la ideòloga de "QualityRights", plataforma mundial de l'OMS per a la formació de professionals i transformació dels serveis de salut mental, la projecció de la qual a Catalunya, Espanya i Llatinoamèrica recau en l'entitat Support-Girona, dedicada al suport jurídic i social de persones amb una discapacitat. De fet, l'estada de Funk a Girona està motivada precisament per impulsar la implantació del model QualityRights de l'OMS en tots els serveis relacionats amb salut mental de la demarcació. Amb aquest efecte, l'OMS signarà un conveni amb Support-Girona perquè a partir de les transformacions basades en el model de Drets Humans del "QualityRights" i la formació generalitzada de tots els professionals segons aquesta iniciativa, el model de Girona pugui servir d'inspiració per a tot Catalunya i globalment.

Entre els actes a destacar del programa hi figuren les conferències organitzades per l'associació Família i Salut Mental a Blanes, Figueres i Palafrugell, a càrrec de professionals de la Xarxa de Salut Mental i Addiccions, centrades en els factors de risc i preventius de les malalties mentals; les xerrades de la Comissió Mixta en Salut Mental de les Comarques Gironines sobre el projecte de prevenció i de lluita contra l'estigma "Compartint experiències", que el grup de professionals i persones usuàries que integra la comissió imparteix als centres docents, o les activitats dels serveis de rehabilitació comunitària en salut mental de l'IAS per sensibilitzar la població sobre el lema 2022, en aliança amb les taules de salut mental i els equips de salut i dels serveis socials i entitats locals dels seus respectius territoris. També sobresurt del programa la celebració de les jornades Benvinguts a Pagès de la Fundació Drissa, amb què l'entitat promourà aquest proper cap de setmana visites a la finca d'horticultura ecològica (Biodrissa), una de les línies de negoci que la fundació té en marxa per donar feina a les persones amb un problema de salut mental. Així mateix, es posa de relleu la gimcana que l'associació de familiars durà a terme el dissabte 8 d'octubre pel centre de Girona. Amb el títol "Cuidem la salut mental", l'entitat proposa una ruta de proves relacionades amb diferents aspectes vinculats a la salut mental: conèixer la discapacitat, les habilitats socials, les relacions socials o la pròpia cura física i mental. També convida a la ciutadania a gaudir de la festa matinal al punt de trobada de la rambla de la ciutat i a deixar-hi un desig sobre la salut mental.

Una de cada tres dones manifesta malestar emocional a Catalunya

Segons els resultats de l'enquesta de salut de Catalunya (ESCA 2021), gairebé una de cada tres dones (27,9%) i un de cada cinc homes (17%) manifesta tenir malestar emocional. Aquest percentatge augmenta amb l'edat: 20,6% en el grup de 15-44 anys i 34,7% entre les persones de 75 anys i més i és superior entre les persones de la classe social menys afavorida (23,2% classe III) que entre aquelles de classe social més afavorida (18,4% classe I). Segons l'informe la Regió Sanitària Girona (16,2%) té el percentatge de persones amb malestar emocional inferior al global de Catalunya, mentre que la Regió Sanitària Barcelona Metropolitana Sud (27,5%) el té superior. D'altra banda, l'ESCA destaca que el 9% de la població de 15 anys i més té depressió. Aquest percentatge també augmenta amb l'edat (sobretot a partir dels 75 anys, que és del 13,1%) i és més elevat en les persones que pertanyen a la classe social menys afavorida (10,80% la classe III i 4,8% la classe I) i en les persones amb un nivell d'estudis més baix (14,6% amb estudis primaris o sense i 5,5% en les persones amb estudis universitaris). La Regió Sanitària Girona (4,4%) té el percentatge de persones amb depressió inferior al global de Catalunya, mentre que les regions sanitàries Terres de l'Ebre (16,2%), Barcelona Metropolitana Sud (16,0%) i Lleida (14,3%) el tenen superior.

Augmenten els casos nous als centres de salut mental

Segons les dades de la Xarxa de Salut Mental i Addiccions de les comarques gironines, l'any 2021 va tancar l'exercici amb un creixement de més del 21% de pacients atesos per primera vegada als centres de salut mental d'adults (CSMA) del territori ((3.869 persones) i d'un 2% pel que fa al conjunt de pacients (14.867 persones). Aquest nombre representa un índex de prevalença atesa de 2,44, amb un rang que oscil·la entre el 3,89 del Ripollès al 1,85 del Gironès. Un 59,5% van ser dones, i un 40,5% homes, amb una mitjana d'edat de 51 anys. En quant als diagnòstics en persones majors de 18 anys, un 29% de les persones ateses van rebre un diagnòstic de trastorn de l'estat d'ànim, que va ser el de major freqüència, mentre que un 16% va ser tractat per un trastorn psicòtic i gairebé en igual percentatge (15,5%) per un trastorn d'ansietat. Prop del 50% de les persones ateses als CSMA va tenir un diagnòstic de complexitat de salut mental. Els CSMA van registrar a l'any 2021 un total de 93.103 visites.

Al seu torn, els Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) van atendre 6.872 persones, nombre que representa un índex de prevalença atesa de 4,82, amb un rang que oscil·la entre el 7,19 de la Garrotxa i el 3,78 de l'Alt Empordà. La incidència atesa es va situar en 1,73 amb 2.466 persones ateses per primera vegada als CSMIJ de les comarques gironines, un 36% més que a l'any anterior. Del conjunt de pacients atesos, un 59,5% van ser dones i un 40,5% homes, amb una mitjana d'edat de 14 anys. En relació amb els diagnòstics, els codis Z (diferents circumstàncies psicosocials, econòmiques o personals que potencialment afecten la salut i generen malestar) van ser els més freqüents (26%), en avaluació un 17%; seguit del trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDHA) amb un 11,5% dels casos i pel trastorn de l'espectre autista en un 11%. Els centres infantojuvenils van registrar a l'any 2021 un total de 38.724 visites.

Per la seva banda, els centres d'atenció i seguiment a les drogodependències (CAS) van atendre 4.494 persones al conjunt de les comarques gironines a l'any 2021, nombre que correspon a una prevalença atesa del 0,74, amb un rang que oscil·la entre el 0,45 de l'Alt Empordà a l'1,04 de la Garrotxa i del Ripollès. De total de les persones tractades, prop del 28% van ser casos nous en què l'alcohol va ser la substància que va propiciar la demanda en més del 47%, seguit de la cocaïna (27%) i del cànnabis (14%). Del total de pacients atesos un 75,7% van ser homes i un 24,3% dones, amb mitjana d'edat de 44 anys. Els CAS van registrar al 2021 un total de 52.674 visites assistencials.

En relació amb l'activitat dels equips PSI ?Programa de Seguiment Individualitzat?, gestors de casos que atenen al lloc de vida de les persones, aquests van atendre l'any passat 315 persones, 93 de les quals van ser casos nous. Prop del 50% de les persones ateses pels PSI tenien un diagnòstic de trastorn psicòtic, i un 70% complia els criteris de persones amb condició de complexitat de salut mental. Els PSI del conjunt del territori van realitzar un total de 6.993 visites.

Els pacients atesos pel programa d'intervenció precoç de la psicosi en el conjunt de la demarcació de Girona es van incrementar a l'any 2021 un 10%, amb un total de 503 persones ateses, 135 de les quals van ser casos nous.

Els serveis de rehabilitació comunitària van atendre l'any passat un total de 555 persones, de les quals un 97,12% va millorar el seu estat funcional després d'un any d'assistir al servei.

"Salut i benestar per a tothom. Feu que sigui una prioritat global"

La imatge de campanya d'aquest any pren l'acció per essència de la reivindicació social ?la protesta? com a element nuclear, protagonitzada pels diferents col·lectius socials i demandes globals, utilitzant així la plàstica per comunicar el lema: "salut i benestar (pancartes) per a tothom (col·lectius/igualtat en drets). Feu (protesta) una prioritat global (diversitat de persones/món/àmbits)". El filtre cromàtic atorga homogeneïtat a totes les persones i simbolitza la igualtat.

Girona, un model integrat i comunitari d'atenció a la salut mental

Les entitats que encapçalen el programa anual són referents cadascuna d'elles en el seu àmbit d'activitat i treballen conjuntament des de fa vint anys per un model d'atenció basat en el tancament de la llarga estada psiquiàtrica, amb recursos a prop de les persones, capaç de garantir l'accés a les intervencions en psicoteràpia, la rehabilitació psicosocial en els trastorns més greus i promotor de l'accés a un habitatge digne, a una feina i a l'oci, entre d'altres. El model es fonamenta

en una xarxa integrada i coordinada de les diferents organitzacions que comparteixen processos d'intervenció en l'atenció a la salut mental de les persones: salut, escola, justícia, serveis socials, inclusió laboral, família, suport jurídic i social, amb els suports adequats, promovent la inclusió social i l'exercici dels drets humans de les persones amb una discapacitat psicosocial, d'acord amb la Convenció internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides. Es tracta d'un enfocament integrat que té en compte els tres nivells d'atenció: prevenció, atenció i rehabilitació, des d'una visió multidimensional de la persona: biològica, psicològica i social.

Autor: Redacció